

**STARE DE CONSERVARE ICOANE ÎMPĂRĂTEȘTI
BISERICA NEGOIEȘTI- cod LMI DJ-II-m-A-08329.02, sat Negoiești,
comuna Melinești**

MARTIE 2026

Dr. Carmen Bălțeanu, restaurator expert

1. ISTORIC. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

Biserica *Sf. Voievozi* din satul Negoiești, comuna Melinești, județul Dolj a fost declarată monument istoric în anul 1913¹. Dintr-un manuscris datat 25 iunie 1915 și semnat de Virgil Drăghiceanu aflăm că pisania originală a fost ștearsă și refăcută „*de pe urma zelului unui preot care, în fiecare an, reface ceva din ceea ce mai rămâne din vechea biserică*”.

În *Chestionarul privitor la Monumentele istorice*, din 1921, preotul paroh N. Zamfirescu menționează următoarea pisanie: „*Această Sf. Biserică ce are hramul Sf. Voievozi s-a zidit din temelie de D-lui Cornea Brăiloiu, marele logofăt al țării la anul 1774 și s-a reparat cu ajutorul parohienilor, prin stăruința preotului N. Zamfirescu, sub domnia M.S. Carol I-ului Regele României, în timpul păstoriei Prea Sf. Episcop Ghenadie al Râmnicului-Noul Severin . 1894 Aprilie I-ului.*” Tot de la preotul Zamfirescu aflăm că pisania originală a fost ștearsă la momentul unei reparații de cel care a cumpărat moșia Negoiești, un anume Paciurca, „după cum se povestește din bătrâni”.²

Nu avem informații despre icoanele care au alcătuit primul iconostas, însă știm că „*trei icoane brâncovenești, aflate în această biserică am onoarea a vi le înainta pentru Muzeul Comisiunei*”, după cum rezultă din textul olograf din 1915, la fila 2, dosar 2425, semnat de Virgil Draghiceanu. În *Chestionarul privitor la monumentele istorice*, din același dosar, la fila 6, preotul N. Zamfirescu menționează că 4 icoane împărătești „*de la Tâmplă, care reprezintă: Domnul Christos, Maica Domnului, Sf. Voievozi și Sf. Nicolae, din cele vechi*

¹ Conform M.O. nr.21 din 28 aprilie 1913.

² Dosar 2425, *Comisiunea Monumentelor Istorice*, fila 5.

s-a luat de Domnul Ministru și un delegat de la Comisiunea Monumentelor Istorice". Inventarul la data respectivă cuprindea „8 icoane în uz și 5 icoane scoase din uz. Între acestea se află și cele 8 icoane de la biserica filială Sf. Haral. (Vogna³) ruinată și închisă⁴".

Fondată în anul 1774, biserica a fost reparată în 1885, iar în 1894 s-a „spălat pictura”. O nouă reparație s-a făcut în perioada 1929-1934. La reparația din 1885, V. Brătulescu menționează faptul că la zonele de zidărie reparată „s-a făcut zugrăveală nouă”. În septembrie 1934 au fost finalizate și lucrările „de curățire și reparații a picturii bisericii cu hramul Sf. Voivozi din comuna Negoiești-Dolj”, aceste intervenții fiind realizate de preotul-pictor C. Bârneanu⁵. Între anii 1999-2000 „s-a făcut reparația generală”, conform pisaniei din pridvor.

2. STAREA DE CONSERVARE A OPT ICOANE ÎMPĂRĂTEȘTI

În prezent, cele mai vechi icoane aflate în administrarea bisericii din Negoiești sunt 8 icoane împărătești care au fost expuse într-o anumită perioadă pe iconostasul acestei biserici. Aceste icoane împărătești depozitate în altarul bisericii din Negoiești nu pot fi expuse din cauza stării de conservare precare. După o cercetare vizuală mai detaliată am observat că aceste icoane sunt realizate în perioade diferite precum și faptul că nu provin de la aceeași biserică. De asemenea, atât stilistica cât și tehnica de realizare sunt diferite. Toate icoanele au zone extinse cu repictări din diferite perioade.

La primul set de icoane (fig.1-13) se observă aceeași tehnologie de realizare a blaturilor și aceeași stilistică. Tehnica de alcătuire a blaturilor este cea tradițională, prin alăturarea a două sau trei scânduri unite printr-un adeziv, cel mai probabil un clei de oase. Fiecare icoană a fost prevăzută cu două traverse. La aceste icoane se poate observa că suportul stratului pictural este puternic degradat. Acesta prezintă atac xilofag masiv care a avut ca rezultat pierderi de material (fig.4,5,9,10), lacune pe suprafețe întinse așa cum se poate observa și în fig. 10, unde traversa inferioară este aproape compromisă, pierzându-și funcționalitatea. Tot la nivelul blaturilor se observă fisuri, fracturi, resturi organice, lipsa adezivului dintre blaturile componente ale icoanelor.

Autorul acestor icoane este fidel elementelor iconografiei bizantine, sarcha are la bază o proplasmă ocru închis peste care sunt suprapuse mai multe tonuri din ce în ce mai deschise,

³ Acest sat aparținea comunei Goiești, singura dovadă de locuire o reprezintă ruinele fostei biserici.

⁴ Este menționată biserica Sf. Haralambie, biserica filie a parohiei Sf. Voievozi din Negoiești fondată din zid la 1820, despre care aflăm că la 1931 „se află în imposibilitatea de a se reface”.

⁵ Dosar 2425, *op.cit.*, fila 46.

blicurile de pe chipuri sunt discrete accentuând cele mai voluminoase zone ale chipurilor, cutele veșmintelor urmează volumetria corpurilor. Nu se pot observa prea multe detalii stilistice deoarece există numeroase repictări. Unele intervenții ulterioare sunt mai accentuate la cele două icoane cu reprezentările Sfinților Nicolae și Haralambie. Aici se observă unele influențe ale picturii religioase apusene care au pătruns în perioada post-brâncovenească și în arta ortodoxă românească (fig.8-12).

Registrul cromatic al primului set de icoane este cald, alcătuit din nuanțe de roșu, ocru și galben, câmpul inferior al icoanelor este verde crom, cel superior albastru ultramarin, aureolele sfinților sunt redată cu galben-crom. Toate icoanele au inscripții românești cu litere chirilice. Pe Evanghelia icoanei Iisus Hristos se poate citi: „VENIȚI LA MINE BLAGOSLOVIȚI PĂRINTELUI MEU DE MOȘTENIȚI ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU CARE ESTE PREGĂTITĂ VOUĂ DI LA ÎNTEMEIEREA LUMI”.

La cel de-al doilea set de icoane (cel puțin la acest strat pictural vizibil după repictări) predomină culorile calde. Fondul celor două icoane are trei registre: verde, ocru și albastru.

Observăm că la celălalt set de icoane (fig.14-17) starea de conservare a stratului pictural a suferit degradări violente: lacune extinse, pulverulențe, lipsa adeziunii la suport, exfolieri, cracluri. Doar analiza vizuală ne permite să facem câteva observații. Aspectul actual poate fi rezultatul fie al viciilor de tehnică, fie al unor temperaturi ridicate extreme. Dacă privim icoana *Sfinților Voievozi* observăm o lipsă de adeziune a stratului pictural aproape pe toată suprafața icoanei, virarea culorilor către alte tonuri, coeziune aproape inexistentă între pigmenti, până la dispariția liantului folosit, cracluri adânci până la exfoliere, urme de agresiune a temperaturii extreme pe rama din dreapta. Și la icoana *Iisus Hristos* observăm cam aceleași tipuri de degradări. Aici, repictările sunt foarte vizibile, pare că s-a dorit acoperirea rezultatului unui fenomen violent de degradare și încercarea de redare a unei lecturări a reprezentării inițiale. Un istoric al intervențiilor se va putea stabili doar în urma realizării unor sondaje, analize de laborator și a unui set de teste.

O datare exactă nu se poate face în acest moment din cauza stării de conservare, a depunerilor ancrasate și repictărilor. Însă anumite indicii ne permit să datăm aceste icoane în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Icoanele necesită intervenții urgente de restaurare, cel puțin măsuri de conservare curativă care să stopeze procesele de degradare în evoluție.

Fig.1- Icoană împărătească - *Iisus Hristos binecuvântând*

Fig.2- Detalii icoană împărătească *Iisus Hristos binecuvântând*

Degradări la nivelul stratului pictural: atac xilofag, fisuri, fracturi, lacune, vernis îmbătrânit, eroziuni, depuneri ancrasate, cracluri, exfolieri

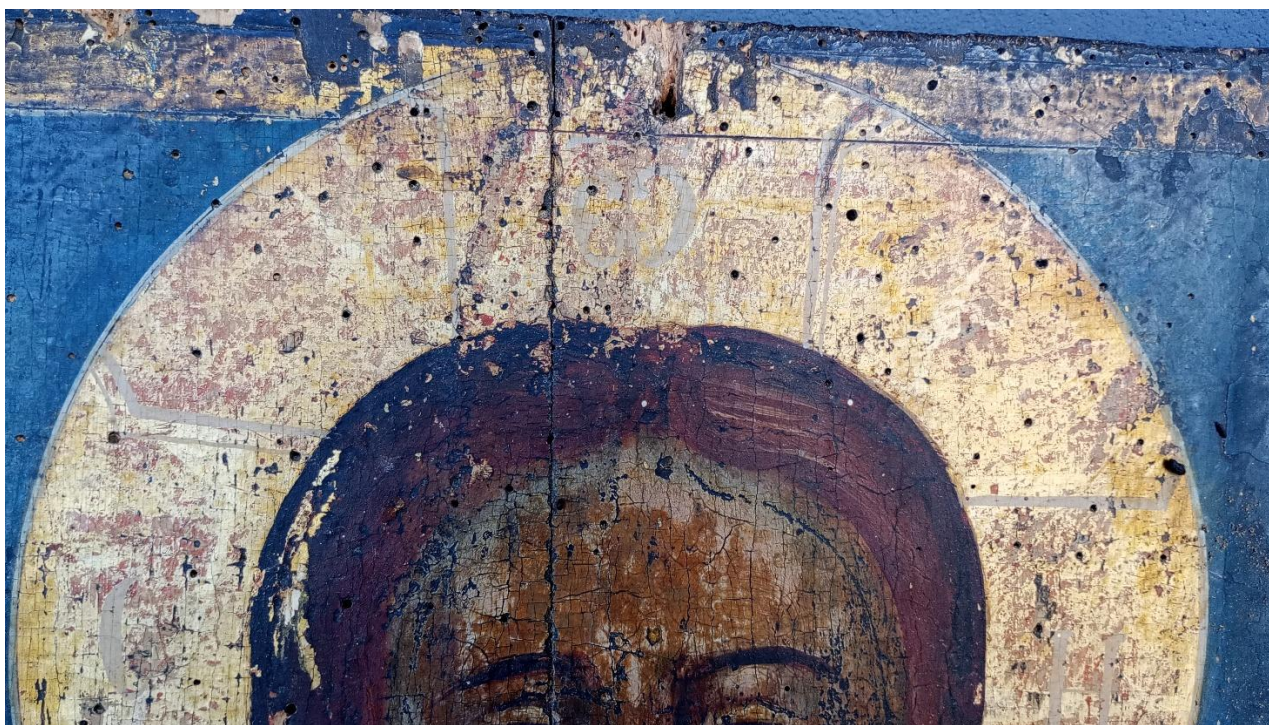

Fig.3

Fig.4- Verso icoana împărătească Iisus Hristos-degradări: atac xilofag activ, lipsă material, fracturi, resturi organice, fisuri, lacune

Fig.5- Detaliu verso zona inferioară- traversa și marginea inferioară a icoanei cu atac masiv xilofag

Fig.6- Maica Domnului cu Pruncul - Icoană împărătească

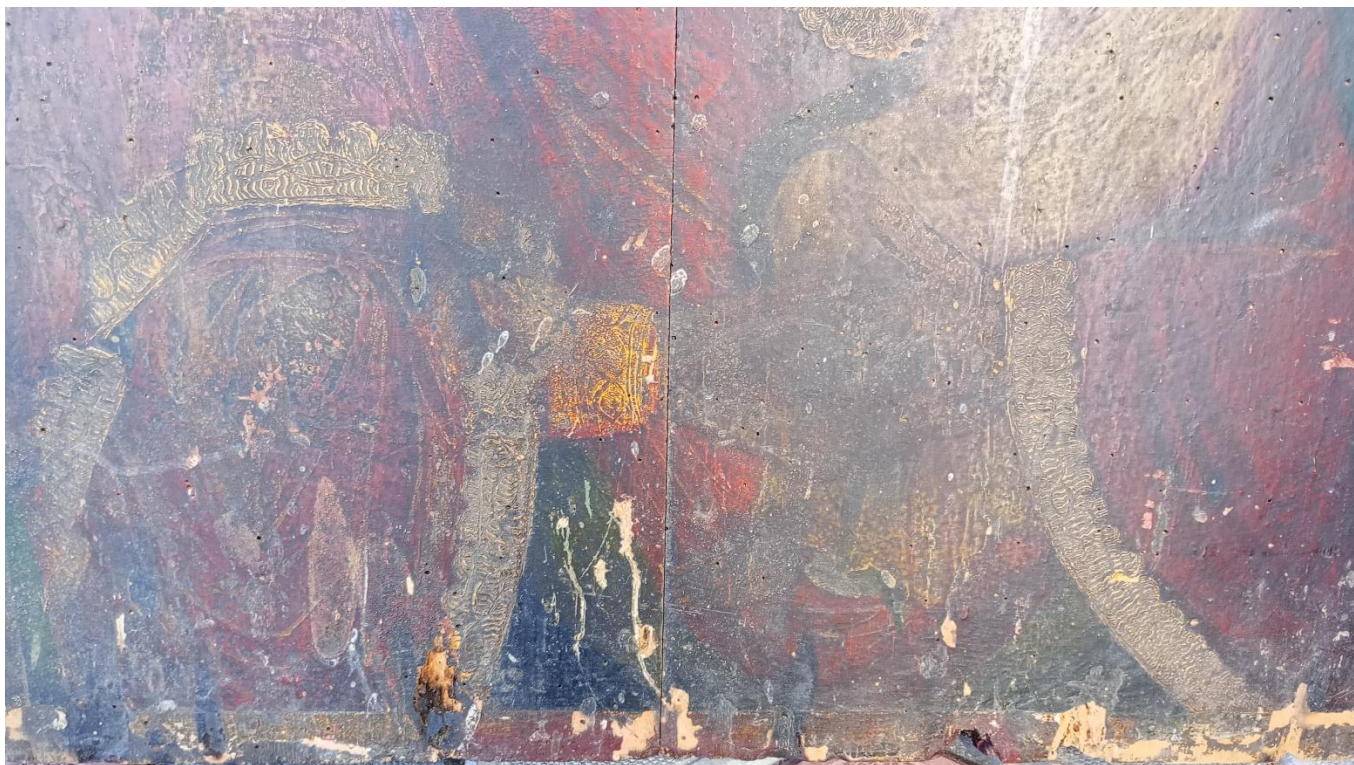

Fig.7- Detalii icoană împărătească *Maica Domnului cu Pruncul*

Degradări la nivelul stratului pictural: atac xilofag, fisuri, fracturi, lacune, vernis îmbătrânit, eroziuni, depuneri ancrasate, cracluri, exfolieri, lipsă material

Fig.8 - Sfântul Nicolae și Sf. Haralambie – icoană împărătească

Fig.9 - Detaliu icoana împărătească *Sfântul Nicolae și Sfântul Haralambie*

Degradări la nivelul stratului pictural: atac xilofag, fisuri, fracturi, lacune, vernis îmbătrânit, eroziuni, depuneri ancrasate, cracluri, exfolieri, lipsă material, picături ceară

Fig.10- Detaliu verso zona inferioară- traversa și marginea inferioară a icoanei cu atac masiv xilofag

Fig.11- *Sfântul Nicolae și Sf. Haralambie* – icoană împărătească

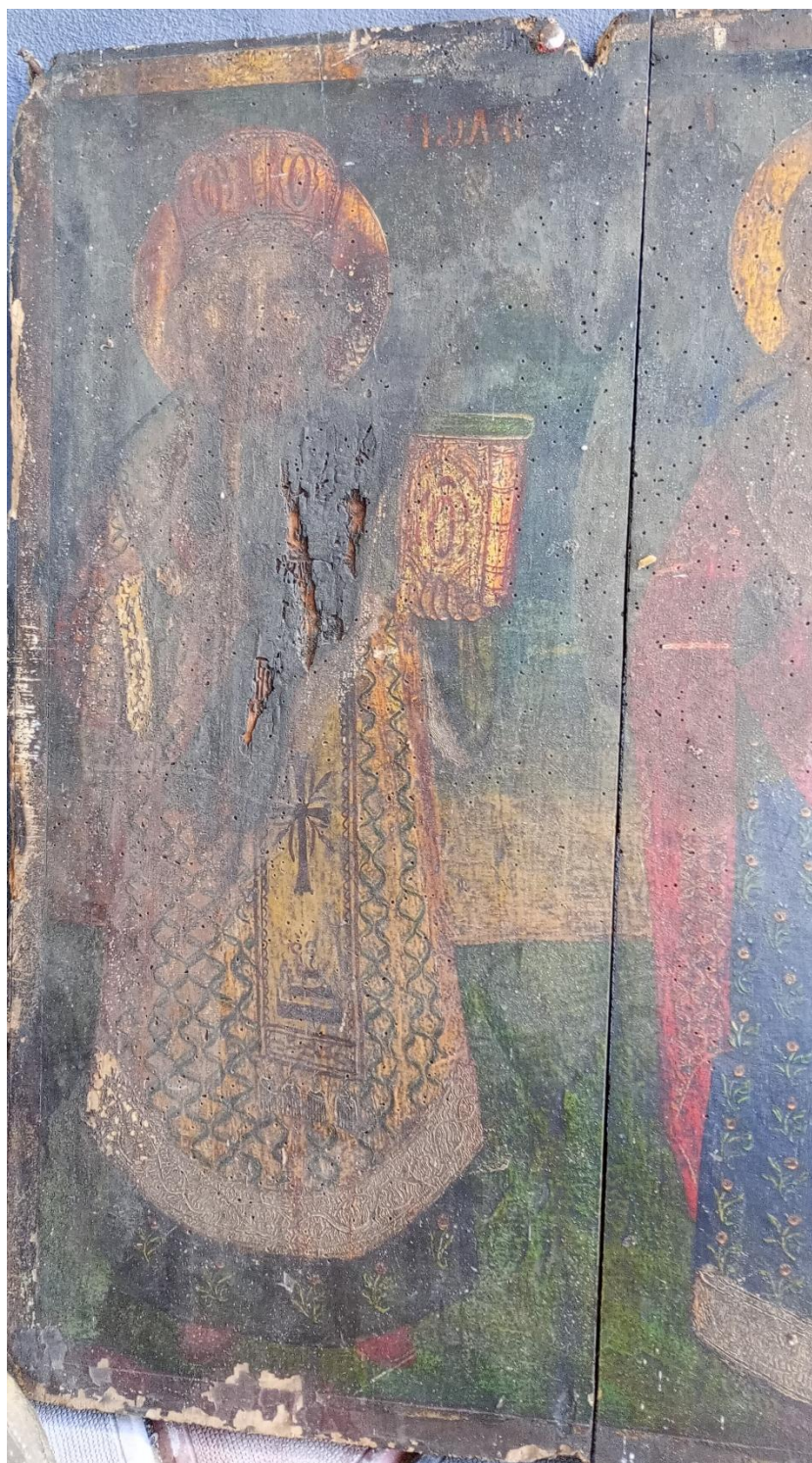

Fig.12- Detaliu icoana împărătească *Sfântul Nicolae și Sfântul Haralambie*

Degradări la nivelul stratului pictural: atac xilofag, fisuri, fracturi, lacune, vernis îmbătrânit, eroziuni, depuneri ancrasate, cracluri, exfolieri, lipsă material, picături ceară, zone carbonizate

Fig.13- Detaliu icoana împărătească *Sfântul Nicolae și Sfântul Haralambie*

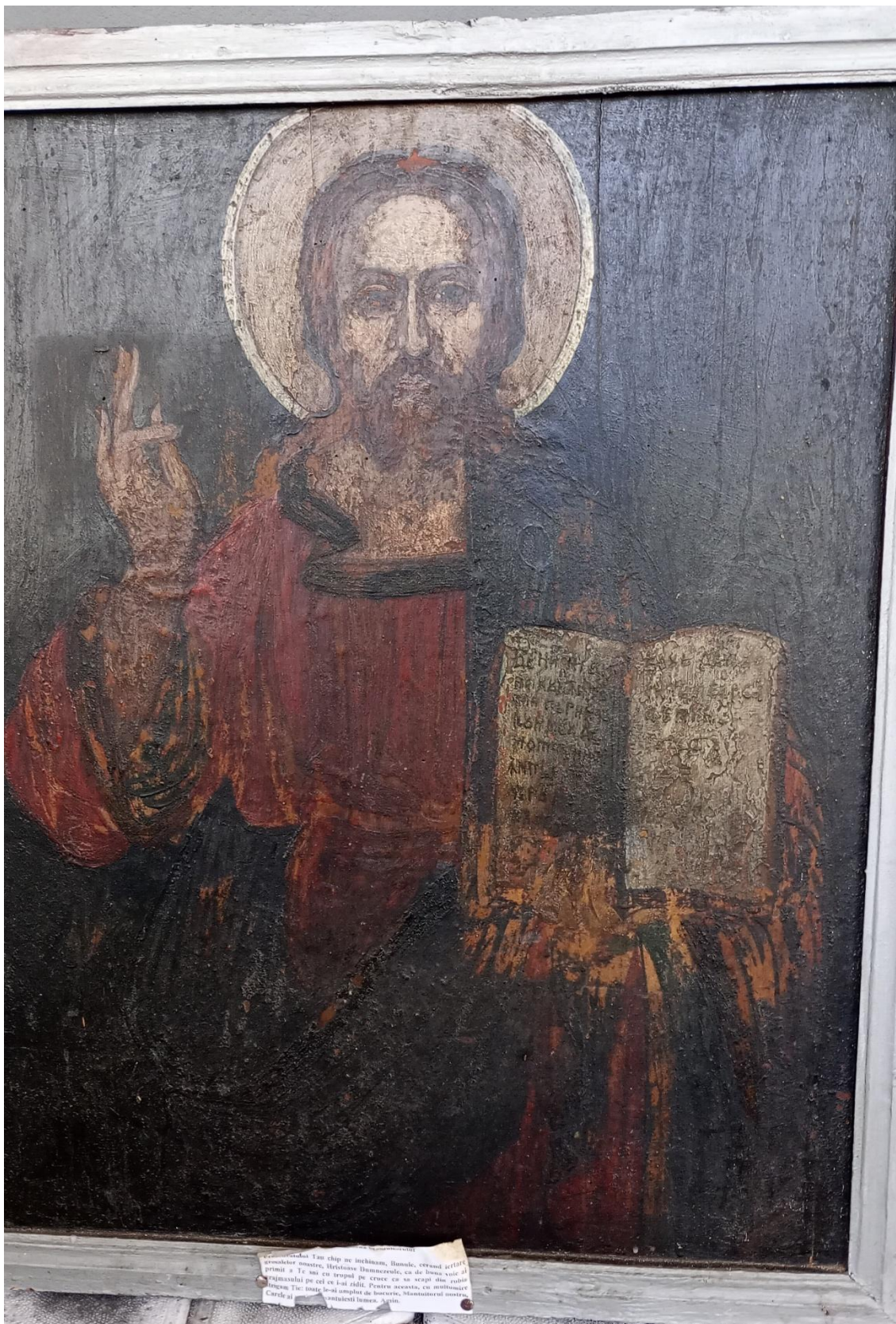

Fig.14 - *Iisus Hristos binecuvântând*-icoană împărătească

Fig.15 - *Maica Domnului cu Pruncul* – icoană împărătească

Fig.16 - *Sfinții Voievozi*- icoană împărătească

Fig.17 - Sfântul Nicolae – icoană împărătească